Parlament Europejski
2024-2029

TEKSTY PRZYJĘTE

P10_TA(2025)0090

Zmieniony budżet długoterminowy dla Unii w zmieniającym się świecie

Rezolucja Parlamentu Europejskiego z dnia 7 maja 2025 r. w sprawie zmienionego budżetu długoterminowego dla Unii w zmieniającym się świecie (2024/2051(INI))

Parlament Europejski,

– uwzględniając art. 311, 312, 323 i 324 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej (TFUE),

– uwzględniając rozporządzenie Rady (UE, Euratom) 2020/2093 z dnia 17 grudnia 2020 r. określające wieloletnie ramy finansowe na lata 2021–2027[1], wspólne oświadczenia uzgodnione między Parlamentem, Radą i Komisją w tym kontekście, a także powiązane deklaracje jednostronne,

– uwzględniając decyzję Rady (UE, Euratom) 2020/2053 z dnia 14 grudnia 2020 r. w sprawie systemu zasobów własnych Unii Europejskiej oraz uchylającą decyzję 2014/335/UE, Euratom[2],

– uwzględniając zmieniony wniosek Komisji z 23 czerwca 2023 r. dotyczący decyzji Rady zmieniającej decyzję (UE, Euratom) 2020/2053 w sprawie systemu zasobów własnych Unii Europejskiej (COM(2023)0331),

– uwzględniając Porozumienie międzyinstytucjonalne z dnia 16 grudnia 2020 r. między Parlamentem Europejskim, Radą Unii Europejskiej i Komisją Europejską w sprawie dyscypliny budżetowej, współpracy w kwestiach budżetowych i należytego zarządzania finansami oraz w sprawie nowych zasobów własnych, w tym również harmonogramu

---

1 Dz.U. L 433 I z 22.12.2020, s. 11, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2020/2093/oj.

2 Dz.U. L 424 z 15.12.2020, s. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/dec/2020/2053/oj.

wprowadzania nowych zasobów własnych[1] (porozumienie międzyinstytucjonalne),

– uwzględniając rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE, Euratom) 2024/2509 z dnia 23 września 2024 r. w sprawie zasad finansowych mających zastosowanie do budżetu ogólnego Unii (wersja przekształcona)[2] (rozporządzenie finansowe),

– uwzględniając rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE, Euratom) 2020/2092 z dnia 16 grudnia 2020 r. w sprawie ogólnego systemu warunkowości służącego ochronie budżetu Unii[3] (rozporządzenie dotyczące warunkowości w zakresie praworządności),

– uwzględniając swoje stanowisko z dnia 27 lutego 2024 r. w sprawie projektu rozporządzenia Rady w sprawie zmiany rozporządzenia (UE, Euratom) 2020/2093 określającego wieloletnie ramy finansowe na lata 2021–2027[4],

– uwzględniając swoją rezolucję z dnia 10 maja 2023 r. w sprawie zasobów własnych: nowy początek dla finansów unijnych – nowy początek dla Europy[5];

– uwzględniając swoją rezolucję z dnia 15 grudnia 2022 r. w sprawie ulepszenia wieloletnich ram finansowych na lata 2021–2027: gotowy na nowe wyzwania, odporny budżet UE[6],

– uwzględniając swoje stanowisko z dnia 16 grudnia 2020 r. w sprawie projektu rozporządzenia Rady określającego wieloletnie ramy finansowe na lata 2021–2027[7],

– uwzględniając międzyinstytucjonalną proklamację w sprawie Europejskiego filaru praw socjalnych z dnia 13 grudnia 2017 r.[8] oraz plan działania Komisji z dnia 4 marca 2021 r. w sprawie wdrażania Europejskiego filaru praw socjalnych (COM(2021)0102),

– uwzględniając porozumienie przyjęte na 15. Konferencji Stron Konwencji o różnorodności biologicznej (COP 15) w Montrealu 19

---

1 Dz.U. L 433 I z 22.12.2020, s. 28, ELI: http://data.europa.eu/eli/agree_interinstit/2020/1222/oj.
2 Dz.U. L, 2024/2509, 26.9.2024, s. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/2509/oj.
3 Dz.U. L 433 I z 22.12.2020, s. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2020/2092/oj.
4 Dz.U. C, C/2024/6751, 26.11.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2024/6751/oj.
5 Dz.U. C, C/2023/1067, 15.12.2023, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2023/1067/oj.
6 Dz.U. C 177 z 17.5.2023, s. 115.
7 Dz.U. C 445 z 29.10.2021, s. 240.
8 Dz.U. C 428 z 13.12.2017, s. 10.

grudnia 2022 r. (globalne ramy różnorodności biologicznej z Kunmingu/Montrealu),

– uwzględniając porozumienie przyjęte 12 grudnia 2015 r. na 21. Konferencji Stron Ramowej Konwencji Narodów Zjednoczonych w sprawie Zmian Klimatu (UNFCCC; COP 21) w Paryżu (porozumienie paryskie),

– uwzględniając cele zrównoważonego rozwoju Organizacji Narodów Zjednoczonych,

– uwzględniając sprawozdanie Sauliego Niinistö z 30 października 2024 r. pt. „Safer Together – Strengthening Europe's Civilian and Military Preparedness and Readiness" [Razem bezpieczniej – wzmocnienie gotowości cywilnej i wojskowej oraz przygotowania w Europie] (sprawozdanie Niinistö),

– uwzględniając sprawozdanie Maria Draghiego z 9 września 2024 r. na temat przyszłości europejskiej konkurencyjności (sprawozdanie Draghiego),

– uwzględniając sprawozdanie z 4 września 2024 r. ze strategicznego dialogu na temat przyszłości rolnictwa UE pt. „Wspólna perspektywa rolnictwa i żywności w Europie",

– uwzględniając sprawozdanie Enrica Letty z 17 kwietnia 2024 r. pt. „Much more than a Market – Speed, Security, Solidarity: empowering the Single Market to deliver a sustainable future and prosperity for all EU Citizens" [O wiele więcej niż rynek – szybkość, bezpieczeństwo, solidarność: umocnienie jednolitego rynku z myślą o zapewnieniu zrównoważonej przyszłości i dobrobytu wszystkim obywatelom UE] (sprawozdanie Letty),

– uwzględniając sprawozdanie grupy wysokiego szczebla ds. przyszłości polityki spójności z 20 lutego 2024 r. pt. „Forging a sustainable future together – cohesion for a competitive and inclusive Europe" [Budując zrównoważoną przyszłość razem – spójność na rzecz Europy konkurencyjnej i sprzyjającej włączeniu społecznemu],

– uwzględniając deklarację z Budapesztu w sprawie nowego ładu na rzecz europejskiej konkurencyjności,

– uwzględniając wspólny komunikat z 26 marca 2025 r. pt. „Strategia na rzecz unii gotowości" (JOIN(2025)0130),

– uwzględniając wspólną białą księgę z 19 marca 2025 r. pt. „Europejska gotowość obronna 2030" (JOIN(2025)0120),

– uwzględniając komunikat Komisji z 7 marca 2025 r. pt. „Plan działania na rzecz praw kobiet" (COM(2025)0097),

– uwzględniając komunikat Komisji z dnia 26 lutego 2025 r. pt. „Pakt dla czystego przemysłu: wspólny plan działania na rzecz konkurencyjności i dekarbonizacji” (COM(2025)0085),

– uwzględniając komunikat Komisji z 19 lutego 2025 r. pt. „Wizja dla rolnictwa i żywności” (COM(2025)0075),

– uwzględniając komunikat Komisji z dnia 11 lutego 2025 r. pt. „Droga ku następnym wieloletnim ramom finansowym” (COM(2025)0046),

– uwzględniając komunikat Komisji z dnia 29 stycznia 2025 r. pt. „Kompas konkurencyjności dla UE” (COM(2025)0030),

– uwzględniając komunikat Komisji z dnia 9 grudnia 2021 r. pt. „Budowanie gospodarki służącej ludziom: plan działania na rzecz gospodarki społecznej” (COM(2021)0778),

– uwzględniając konkluzje Rady Europejskiej z dnia 20 marca 2025 r., 6 marca 2025 r. oraz 19 grudnia 2024 r.,

– uwzględniając wytyczne polityczne z 18 lipca 2024 r. na następną kadencję Komisji Europejskiej (2024–2029),

– uwzględniając opinię Komitetu Regionów z 20 listopada 2024 r. pt. „Budżet UE i polityka ukierunkowana na konkretny obszar: propozycje dotyczące nowych mechanizmów projektowania i realizacji w kontekście WRF na okres po 2027 r.”[1],

– uwzględniając art. 55 Regulaminu,

– uwzględniając opinie Komisji Spraw Zagranicznych, Komisji Rozwoju, Komisji Kontroli Budżetowej, Komisji Gospodarczej i Monetarnej, Komisji Zatrudnienia i Spraw Socjalnych, Komisji Ochrony Środowiska Naturalnego, Klimatu i Bezpieczeństwa Żywności, Komisji Przemysłu, Badań Naukowych i Energii, Komisji Rynku Wewnętrznego i Ochrony Konsumentów, Komisji Transportu i Turystyki, Komisji Rozwoju Regionalnego, Komisji Rolnictwa i Rozwoju Wsi, Komisji Kultury i Edukacji, Komisji Wolności Obywatelskich, Sprawiedliwości i Spraw Wewnętrznych, Komisji Spraw Konstytucyjnych, a także Komisji Praw Kobiet i Równouprawnienia,

– uwzględniając sprawozdanie Komisji Budżetowej (A10-0076/2025),

A. mając na uwadze, że zgodnie z art. 311 TFUE Unia musi pozyskać środki niezbędne do osiągnięcia swoich celów i prowadzenia swojej polityki;

---

1 Dz.U. C, C/2025/279, 24.1.2025, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2025/279/oj.

B. mając na uwadze, że budżet Unii jest przede wszystkim narzędziem inwestycyjnym, które może przynieść korzyści skali nieosiągalne na szczeblu państw członkowskich i wspierać europejskie dobra publiczne, zwłaszcza poprzez projekty transgraniczne; mając na uwadze, że wszystkie wydatki z budżetu Unii muszą być źródłem wartości dodanej, przynosić widoczne korzyści netto w porównaniu z wydatkami na szczeblu krajowym lub niższym od krajowego oraz prowadzić do rzeczywistych i trwałych rezultatów;

C. mając na uwadze, że wydatki z budżetu Unii, o ile ich cel jest precyzyjnie określony, a one same są dostosowane do priorytetów politycznych Unii i lepiej skoordynowane z wydatkami na szczeblu krajowym, pomagają uniknąć fragmentacji jednolitego rynku, przyczyniają się do pozytywnej konwergencji, ograniczają zjawisko nierówności i zwiększają ogólny wpływ inwestycji publicznych; mając na uwadze, że inwestycje publiczne mają zasadnicze znaczenie jako katalizator inwestycji prywatnych w sektorach, w których sam rynek nie jest w stanie pobudzać potrzebnych inwestycji;

D. mając na uwadze, że instrument na rzecz odbudowy NextGenerationEU (NGEU), ustanowiony w następstwie pandemii COVID-19, umożliwił osiągnięcie znacznych dodatkowych zdolności inwestycyjnych w wysokości 750 mld EUR w cenach z 2018 r. (dodatkowo do budżetu Unii opiewającego na 1,1% DNB dwudziestu siedmiu państw członkowskich), co pozwoliło na szybką odbudowę i powrót do wzrostu oraz przyczyniło się do transformacji ekologicznej i cyfrowej; mając na uwadze, że NGEU nie będzie obowiązywać po 2027 r.;

E. mając na uwadze, że w 2022 r. państwa członkowskie przeznaczyły średnio 1,4 % ich PKB na pomoc państwa, czyli znacznie więcej niż ich wkład do budżetu Unii, przy czym ponad połowa pomocy państwa nie była związana z kryzysem;

F. mając na uwadze, że budżet Unii, wzmocniony przez NGEU i pożyczki w ramach instrumentu SURE, odegrał zasadniczą rolę w łagodzeniu gospodarczych i społecznych skutków kryzysu związanego z COVID-19 oraz w reakcji na konsekwencje rosyjskiej wojny napastniczej przeciwko Ukrainie; mając na uwadze, że pod względem wielkości, struktury i zasad budżet Unii nadal jest niewystarczający, aby w pełni odegrać swoją rolę, jeżeli chodzi o dostosowywanie się do zmieniających się potrzeb w zakresie wydatków, reagowanie na wstrząsy i na kryzysy, praktyczne wdrażanie zasady solidarności i umożliwienie Unii realizacji celów określonych w traktatach;

G. mając na uwadze, że obywatele słusznie więcej oczekują od Unii i jej budżetu, w tym również zdolności do szybkiego i skutecznego reagowania na zmieniające się potrzeby, a także niezbędnego wsparcia, zwłaszcza w sytuacjach kryzysowych;

H. mając na uwadze, że od czasu przyjęcia obecnych wieloletnich ram finansowych (WRF) kontekst polityczny, gospodarczy i społeczny zmienił się diametralnie, co spotęgowało podstawowe wyzwania strukturalne stojące przed Unią i doprowadziło do gruntownej rewizji WRF w 2024 r.;

I. mając na uwadze, że kontekst, w którym Komisja przygotuje wnioski dotyczące WRF na okres po 2027 r., jest coraz trudniejszy, ponieważ ustalony porządek globalny i geopolityczny szybko i radykalnie się zmienia, w bezpośrednim sąsiedztwie Unii znów toczy się wojna na dużą skalę, warunki gospodarcze i społeczne są niezwykle trudne, a kryzys klimatyczny i dotyczący różnorodności biologicznej pogłębia się; mając na uwadze, że zdaniem Komisji status quo nie jest opcją i budżet Unii będzie się musiał odpowiednio zmienić;

J. mając na uwadze, że administracja USA postanowiła zrzec się powojennej roli globalnego gwaranta pokoju i bezpieczeństwa, nie chce być liderem globalnego zarządzania w ramach opartego na zasadach wielostronnego porządku międzynarodowego i odstępuje od udzielania niezbędnej pomocy rozwojowej i humanitarnej najbardziej potrzebującym na całym świecie; mając na uwadze, że w związku z tym Unia będzie musiała zintensyfikować działania, aby wypełnić część próżni, jaką Stany Zjednoczone są zdecydowane pozostawić, co jest równoznaczne z dodatkowym obciążeniem budżetu;

K. mając na uwadze, że Unia zobowiązała się do podjęcia wszelkich kroków niezbędnych do osiągnięcia neutralności klimatycznej najpóźniej do 2050 r. oraz do ochrony przyrody i odwrócenia procesu utraty różnorodności biologicznej; mając na uwadze, że realizacja polityki zapoczątkowanej, aby osiągnąć ten cel, będzie wymagała znacznych inwestycji; mając na uwadze, że budżet Unii będzie musiał odgrywać kluczową rolę w dokonywaniu tych inwestycji i zachęcaniu do nich;

L. mając na uwadze, że aby zrekompensować niedociągnięcia w budżecie, wprowadzono liczne rozwiązania prowizoryczne, które zmniejszają przejrzystość budżetu, utrzymują opinię publiczną w niewiedzy co do rzeczywistej skali wydatków Unii, osłabiają długofalową przewidywalność inwestycji, jakich źródłem ma być budżet, i podważają nie tylko zasadę jedności budżetowej, ale także rolę Parlamentu jako prawodawcy, organu budżetowego, organu udzielającego absolutorium oraz instytucji pociągającej władzę wykonawczą do odpowiedzialności;

M. mając na uwadze, że Unia opiera się na wartościach poszanowania godności osoby ludzkiej, wolności, demokracji, równości, praworządności, jak również poszanowania praw człowieka, w tym praw osób należących do mniejszości; mając na uwadze, że naruszanie tych wartości osłabia spójność Unii, prawa wszystkich

obywateli Unii i wzajemne zaufanie między państwami członkowskimi;

1. podkreśla, że w szybko zmieniającym się świecie, w którym ludzie słusznie oczekują więcej od Unii i jej budżetu i w którym Unia stoi w obliczu rosnącej liczby kryzysów, następne WRF muszą dysponować zwiększonymi zasobami w porównaniu z okresem 2021–2027 i odejść od historycznie restrykcyjnego i dobrowolnego poziomu 1% DNB;

2. podkreśla, że następne WRF muszą koncentrować się na finansowaniu europejskich dóbr publicznych o wyraźnej wartości dodanej w porównaniu z wydatkami krajowymi; podkreśla potrzebę zwiększenia efektów synergii i lepszej koordynacji między wydatkami unijnymi i krajowymi; podkreśla, że środki będą musiały zostać przeznaczone na stawienie czoła poważnym wyzwaniom, takim jak powrót wojny na dużą skalę w bezpośrednim sąsiedztwie Unii, bardzo trudna sytuacja gospodarcza i społeczna, słaba konkurencyjność oraz pogłębiający się kryzys klimatyczny i kryzys różnorodności biologicznej;

3. uważa, że koncepcja jednego planu krajowego dla każdego państwa członkowskiego, przewidziana przez Komisję, z modelem Instrumentu na rzecz Odbudowy i Zwiększania Odporności jako wzorcem nie może stanowić podstawy wydatków w ramach zarządzania dzielonego po 2027 r.; podkreśla, że struktura wydatków objętych zarządzaniem dzielonym w następnych WRF musi w pełni uwzględniać rolę Parlamentu jako prawodawcy oraz organu budżetowego i udzielającego absolutorium, a także musi być zaprojektowana i wdrożona w ścisłej współpracy z władzami regionalnymi i lokalnymi oraz wszystkimi zainteresowanymi stronami;

4. wzywa do dalszego wspierania w następnych WRF spójności gospodarczej, społecznej i terytorialnej, aby zespolić Unię, pogłębić jednolity rynek, promować konwergencję oraz ograniczyć zjawisko nierówności, ubóstwo i wykluczenie społeczne;

5. uważa, że planowany przez Komisję parasolowy fundusz konkurencyjności, który miałby połączyć istniejące programy, nie jest odpowiednim sposobem realizacji zakładanych celów; podkreśla, że zamiast tego fundusz taki powinien być nowym instrumentem wykorzystującym zestaw narzędzi finansowania w oparciu o wnioski wyciągnięte z programu InvestEU i Funduszu Innowacyjnego oraz uzupełniającym istniejące, nader udane programy;

6. podkreśla, że zwłaszcza w związku z rezygnacją Stanów Zjednoczonych z roli globalnego gwaranta pokoju i bezpieczeństwa istnieje wyraźna potrzeba utworzenia prawdziwej unii obrony, a kolejne WRF powinny stanowić wsparcie dla kompleksowego podejście do kwestii bezpieczeństwa poprzez zwiększenie inwestycji; podkreśla, że wydatki na obronność nie mogą być ze szkodą dla

długoterminowych inwestycji w spójność gospodarczą, społeczną i terytorialną Unii ani nie mogą skutkować ograniczeniem tych inwestycji;

7. apeluje o rzeczywiste uproszczenia dla beneficjentów końcowych poprzez unikanie programów o pokrywających się celach, rozbieżnych kryteriów kwalifikowalności i różnych zasad stosowanych do przepisów horyzontalnych; podkreśla, że uproszczenie nie może oznaczać większej swobody dla Komisji bez niezbędnych mechanizmów kontroli i równowagi, w związku z czym należy je osiągnąć przy pełnym poszanowaniu równowagi instytucjonalnej przewidzianej w traktatach;

8. domaga się uwzględnienia w następnych WRF większej wewnętrznej zdolności reagowania w sytuacjach kryzysowych oraz wystarczających marginesów w każdym dziale; podkreśla, że wraz z przewidywalnością inwestycji w programach wydatków należy zachować znaczną wewnętrzną rezerwę na rzecz elastyczności, a decyzje o przydziale środków na konkretne cele polityczne powinna podejmować władza budżetowa; podkreśla, że elastyczność w odniesieniu do pomocy humanitarnej powinna mieć granice; uważa, że w WRF na okres po roku 2027 należy przewidzieć dwa instrumenty szczególne: jeden gwarantujący solidarność na wypadek klęsk żywiołowych i jeden ogólnego przeznaczenia na potrzeby reagowania kryzysowego;

9. podkreśla, że przestrzeganie wartości Unii i praw podstawowych jest podstawowym warunkiem dostępu do funduszy UE; domaga się ochrony budżetu Unii przed nadużyciami, oszustwami i nieprzestrzeganiem zasady praworządności, a także wzywa do silniejszego powiązania kwestii praworządności z budżetem Unii po 2027 r.;

10. podkreśla, że spłata pożyczek zaciągniętych w ramach NGEU nie może zagrażać finansowaniu strategii politycznych i priorytetów UE; podkreśla w związku z tym, że wszystkie koszty związane z zaciąganiem pożyczek gwarantowanych przez budżet Unii lub w ramach marginesów elastyczności budżetowej należy traktować inaczej niż środki przeznaczone na programy UE w ramach przyszłej struktury WRF;

11. wzywa Radę, aby w trybie pilnym przyjęła nowe zasoby własne, aby umożliwić trwałą spłatę pożyczek zaciągniętych w ramach NGEU; podkreśla, że nowe rzeczywiste zasoby własne wykraczające poza porozumienie międzyinstytucjonalne mają zasadnicze znaczenie w związku z większymi potrzebami Unii w zakresie wydatków; uważa, że należy przeanalizować wszelkie instrumenty i narzędzia, aby zapewnić Unii niezbędne zasoby, i w związku z tym jest zdania, że wspólne zaciąganie pożyczek stanowi realną możliwość zapewnienia Unii wystarczających środków na reagowanie na poważne

ogólnounijne kryzysy, takie jak obecny kryzys w dziedzinie bezpieczeństwa i obrony;

12. jest gotów konstruktywnie współpracować z Radą i Komisją w celu opracowania długoterminowego budżetu odpowiadającego potrzebom Unii; podkreśla, że WRF na okres po 2027 r. są opracowywane w czasach dalece odbiegających od codziennej rutyny, oraz poważnie traktuje swoją instytucjonalną rolę zapisaną w traktatach; podkreśla, że zatwierdzi jedynie taki długoterminowy budżet, który będzie dostosowany do potrzeb Unii w zmieniającym się świecie, i wzywa do szybkiego przyjęcia WRF, aby umożliwić terminową realizację programów wydatków od 1 stycznia 2028 r.;

Długoterminowy budżet z nowymi celami w zakresie wydatków

13. uważa, że w świetle wyzwań strukturalnych, przed którymi stoi Unia, w WRF na okres po 2027 r. cele w zakresie wydatków należy dostosować tak, aby zapewnić Unii możliwość osiągnięcia strategicznych celów politycznych wyszczególnionych poniżej;

Konkurencyjność, strategiczna autonomia, spójność społeczna, gospodarcza i terytorialna oraz odporność

14. jest przekonany, że poprawa konkurencyjności, dekarbonizacja gospodarki i zwiększenie zdolności innowacyjnych Unii to główne priorytety WRF na okres po 2027 r., które mają zasadnicze znaczenie dla zapewnienia długoterminowego, zrównoważonego wzrostu gospodarczego sprzyjającego włączeniu społecznemu oraz większej odporności i dynamice gospodarki i społeczeństwa;

15. uważa, że Unia musi opracować ramy konkurencyjności zgodne ze swoimi wartościami i celami politycznymi oraz że konkurencyjność musi wspierać nie tylko wzrost gospodarczy, ale również spójność społeczną, gospodarczą i terytorialną oraz zrównoważenie środowiskowe, co podkreślono w sprawozdaniach Draghiego i Letty;

16. podkreśla, że – jak wskazano w sprawozdaniach Letty i Draghiego – europejska gospodarka i model społeczny znajdują się pod silną presją, a różnice w wydajności oraz luka konkurencyjna i kompetencyjna wywierają negatywny wpływ na jakość miejsc pracy i poziom życia Europejczyków, którzy już teraz borykają się z wysokimi cenami mieszkań, energii i żywności; wyraża zaniepokojenie, że brak możliwości zatrudnienia i wysokie koszty życia zwiększają ryzyko drenażu mózgów z Europy;

17. zwraca uwagę, że według szacunków Draghiego luka inwestycyjna w odniesieniu do innowacji i infrastruktury w latach 2025–2030 wyniesie 750–800 mld EUR rocznie; podkreśla, że budżet Unii musi odgrywać kluczową rolę, ale sam nie może pokryć tego niedoboru

środków, oraz że największe wysiłki będzie musiał podjąć sektor prywatny, co wskazuje na potrzebę wykorzystania efektów synergii między inwestycjami publicznymi i prywatnymi, w szczególności poprzez uproszczenie i harmonizację struktury inwestycyjnej w UE;

18. podkreśla, że w trosce o komplementarność budżet Unii należy starannie skoordynować z wydatkami krajowymi i zaprojektować w taki sposób, aby umożliwiał skuteczne ograniczanie ryzyka dotyczącego inwestycji prywatnych, mobilizowanie takich inwestycji i wykorzystanie efektu dźwigni finansowej, a tym samym aby zapewniał przedsiębiorstwom typu start-up i MŚP łatwiejszy dostęp do funduszy; w związku z tym apeluje, aby w kolejnych WRF znacznie wzmocnić programy takie jak InvestEU, który gwarantuje dodatkowość i opiera się na podejściu rynkowym dyktowanym popytem; uważa, że instrumenty finansowe i gwarancje budżetowe stanowią skuteczny sposób wykorzystania zasobów służący osiągnięciu kluczowych celów polityki Unii, oraz apeluje o ich dalsze uproszczenie;

19. nalega, że należy uczynić więcej, aby zmaksymalizować potencjał Grupy Europejskiego Banku Inwestycyjnego oraz innych międzynarodowych i krajowych instytucji finansowych w odniesieniu do udzielania pożyczek i ograniczania ryzyka w strategicznych obszarach polityki, takich jak klimat, a ostatnio także projekty w zakresie bezpieczeństwa i obronności; apeluje o większą gotowość do podejmowania ryzyka i większe ambicje ze strony grupy EBI w zakresie przyciągania inwestycji w oparciu o silną pozycję kapitałową oraz o wzmocnienie partnerstwa inwestycyjnego z myślą o tym, aby każde euro wydane na szczeblu Unii przynosiło jak największe korzyści;

20. podkreśla, że należy znacznie zwiększyć finansowanie badań naukowych i innowacji, w tym wsparcie na rzecz podstawowych badań naukowych, ukierunkować je na strategiczne priorytety Unii oraz kierować się zasadą doskonałości i osiągnięć podczas przyznawania środków finansowych; uważa, że w WRF i na szczeblu krajowym powinno być wystarczająco dużo zasobów, aby sfinansować wszystkie projekty wysokiej jakości w całym cyklu innowacji oraz zrealizować cel, jakim jest przeznaczanie 3% PKB na badania naukowe i rozwój do roku 2030;

21. podkreśla, że wzorując się na obecnym instrumencie „Łącząc Europę”, następne WRF powinny obejmować znacznie większe, bezpośrednio zarządzane fundusze na rzecz infrastruktury energetycznej, transportowej i cyfrowej, przy czym priorytetowo należy traktować połączenia transgraniczne i krajowe o europejskiej wartości dodanej; uważa, że taka infrastruktura jest niezbędnym warunkiem skutecznego pogłębienia jednolitego rynku oraz poprawy odporności Unii w zmieniającym się porządku geopolitycznym;

22. zwraca uwagę, że bezpieczny i dynamiczny sektor kosmiczny ma kluczowe znaczenie dla autonomii i suwerenności Unii, a zatem wymaga trwałych inwestycji;

23. podkreśla, że bardziej konkurencyjna, wydajna i sprzyjająca włączeniu społecznemu gospodarka pomaga tworzyć wysokiej jakości i dobrze płatne miejsca pracy, a tym samym podnosi poziom życia ludzi; podkreśla, że dzięki programom takim jak Europejski Fundusz Społeczny+ i Erasmus+ budżet Unii może odegrać ważną rolę we wspieraniu systemów kształcenia i szkolenia, promowaniu włączenia społecznego oraz zwiększaniu zdolności dostosowawczych pracowników przez zmianę i podnoszenie kwalifikacji, a tym samym w przygotowaniu siły roboczej do zatrudnienia w nowoczesnej gospodarce;

24. nalega, aby budżet Unii nadal służył wspieraniu ważnych sektorów gospodarczych i sektorów tworzących miejsca pracy, w których Unia jest już światowym liderem, takich jak turystyka oraz sektor kultury i sektor kreatywny; podkreśla potrzebę specjalnego finansowania dla sektora turystyki w budżecie Unii po 2027 r., w tym również w celu wdrożenia strategii UE na rzecz zrównoważonej turystyki; zwraca uwagę na znaczenie programu „Kreatywna Europa”, jeżeli chodzi o różnorodność i konkurencyjność Europy oraz wspieranie dynamicznych społeczeństw;

25. podkreśla, że aby konkurować z innymi najważniejszymi globalnymi graczami, europejska gospodarka musi również stać się bardziej konkurencyjna i odporna z punktu widzenia podaży, a w tym celu należy zwiększyć inwestycje w otwartą strategiczną autonomię Unii przez wzmocnioną politykę przemysłową oraz skupienie się na sektorach strategicznych, zasobooszczędności i technologiach krytycznych w celu zmniejszenia zależności od państw trzecich;

26. w związku z powyższym uważa, że planowana przez Komisję koncepcja parasolowego funduszu na rzecz konkurencyjności łączącego istniejące programy nie jest odpowiednia do zakładanych celów; podkreśla, że zamiast tego fundusz taki powinien być nowym instrumentem wykorzystującym zestaw narzędzi finansowania w oparciu o wnioski wyciągnięte z programu InvestEU i Funduszu Innowacyjnego; przypomina, że zgodnie z art. 182 TFUE Unia jest zobowiązana do przyjęcia programu ramowego w zakresie badań naukowych;

27. zauważa, że w komunikacie w sprawie kompasu konkurencyjności Komisja twierdzi, że należy ustanowić nowe narzędzie koordynacji w zakresie konkurencyjności, aby lepiej dostosowywać politykę przemysłową i badawczą oraz inwestycje na szczeblu unijnym i krajowym; zauważa, że proponowane nowe narzędzie jest pomyślane jako element nowego, sprawnie działającego mechanizmu sterowania mającego na celu wzmocnienie powiązań między ogólną koordynacją

polityki a budżetem Unii; domaga się dla Parlamentu pełnych prerogatyw w procesie decyzyjnym w ramach obydwu mechanizmów;

28. podkreśla, że bezpieczeństwo żywnościowe jest istotnym elementem strategicznej autonomii oraz że w następnych WRF należy zagwarantować dalsze wsparcie konkurencyjności i odporności unijnych sektorów rolnictwa i rybołówstwa, w tym dla małych gospodarstw oraz młodych rolników i rybaków, a także pomoc dla tych sektorów w lepszej ochronie klimatu i różnorodności biologicznej, a także mórz i oceanów; podkreśla, że nowoczesna i uproszczona wspólna polityka rolna ma decydujące znaczenie, jeżeli chodzi o zwiększanie wydajności dzięki postępowi technicznemu, zapewnienie rolnikom odpowiedniego poziomu życia, zagwarantowanie bezpieczeństwa żywnościowego, zapewnienie Europejczykom bezpiecznej żywności wysokiej jakości i po przystępnej cenie, wspieranie wymiany pokoleniowej oraz żywotność obszarów wiejskich;

29. zwraca uwagę, że rolnictwo jest szczególnie narażone na wstrząsy inflacyjne, które wpływają na siłę nabywczą rolników; apeluje o wyższy i specjalny budżet na rzecz wspólnej polityki rolnej w następnych WRF, o niedopuszczenie do ewentualnego obniżenia zapisanych w nim środków finansowych, aby utrzymać integralność polityki i jej wspólnotowy charakter, a także z myślą o spójności i wzajemnych powiązaniach między jej pierwszym i drugim filarem, w związku z czym sprzeciwia się pomysłowi przekształcenia wspólnej polityki rolnej w pojedynczy fundusz dla każdego państwa członkowskiego; wzywa do zbadania w stosownych przypadkach dodatkowych specjalnych źródeł finansowania, w tym spoza wspólnej polityki rolnej, aby radzić sobie z klęskami żywiołowymi oraz zachęcać rolników i leśników do działań łagodzących zmianę klimatu i pomagających odbudować różnorodność biologiczną oraz do ochrony przyrody, jednak bez wprowadzania środków powodujących spadek produkcji rolnej w UE;

30. podkreśla, że nowe globalne wyzwania, przed jakimi stoją rolnicy w UE, w tym obecna sytuacja geopolityczna, zmiana klimatu i wzrost cen nakładów, wymagają odpowiednio wysokich środków finansowych w ramach wspólnej polityki rolnej; podkreśla, że aby sprostać tym wyzwaniom z uwzględnieniem wniosków wyciągniętych z kryzysu związanego z COVID-19 oraz aby nie dopuścić do ograniczenia wsparcia dla rolników, wspólna polityka rolna pilnie potrzebuje w kolejnych WRF wyższego budżetu, który będzie indeksowany inflacją w drodze corocznej ponownej oceny; podkreśla w związku z tym, że w obecnej formie płatności bezpośrednie generują wyraźną unijną wartość dodaną i w dalszym ciągu należy za ich pośrednictwem wspierać bezpieczeństwo dochodów, produkcję i ochronę przed wahaniami cen, dbając o to, aby trafiały do osób aktywnie zaangażowanych w produkcję rolną i dostarczanie dóbr publicznych przy jednoczesnym poszanowaniu realistycznych i wyważonych unijnych norm środowiskowych i społecznych; wzywa

do sprawiedliwego i wydajnego podziału wsparcia w ramach wspólnej polityki rolnej w obrębie państw członkowskich i pomiędzy nimi; wzywa do kontynuacji i wzmocnienia środków służących utrzymaniu produkcji na obszarach znajdujących się w trudnej sytuacji oraz środków gwarantujących przetrwanie społeczności wiejskich i adekwatny stan infrastruktury publicznej, zwłaszcza jeśli chodzi o cyfryzację i to w szczególności za pośrednictwem Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich, oraz ponowne zaangażowanie władz lokalnych i regionalnych w zarządzanie takimi środkami; podkreśla potrzebę zwiększenia i zreformowania rezerwy rolnej w celu skutecznego i szybkiego reagowania na przyszłe kryzysy, z jakimi europejski sektor rolny będzie musiał sobie radzić, oraz konieczność ustanowienia nowych narzędzi zarządzania ryzykiem naturalnym, rynkowym i sanitarnym, takich jak unijny system reasekuracji, w celu skuteczniejszego łagodzenia skutków przyszłych kryzysów i zapewnienia rolnikom większej stabilności; podkreśla, że należy znaleźć konkretne rozwiązania dla rolników w Europie Wschodniej, którzy są najbardziej dotknięci kaskadowymi skutkami wojny Rosji przeciwko Ukrainie, takimi jak wysokie ceny nakładów, inflacja i zakłócenia na rynku; wzywa Komisję do dalszych prac nad stworzeniem niezbędnych ram finansowych i prawnych dla łańcucha dostaw żywności w celu wzmocnienia pozycji rolników i skuteczniejszego zwalczania nieuczciwych praktyk handlowych; wzywa Komisję do wspierania unijnych rolników poprzez promowanie produktów rolno-spożywczych w Unii i poza nią w ramach dynamicznej i intensywniejszej polityki promocyjnej UE; ubolewa, że ramach przeglądu obowiązujących WRF w finansowaniu programu dokonano cięć środków na promocję produktów rolnych; podkreśla, że w kolejnych WRF należy przewidzieć specjalne środki na agroturystykę, przedsiębiorczość kobiet, szkolenia zawodowe i innowacje technologiczne w rolnictwie;

31. przypomina, że spójność społeczna, gospodarcza i terytorialna jest kamieniem węgielnym integracji europejskiej i ma zasadnicze znaczenie dla spójności Unii i pogłębienia jednolitego rynku; potwierdza w związku z tym znaczenie procesu konwergencji; podkreśla, że zmodernizowana polityka spójności musi być zgodna ze zdecentralizowanym, ukierunkowanym terytorialnie podejściem opartym na wielopoziomowym sprawowaniu rządów, mieć za podstawę zasadę zarządzania dzielonego i partnerstwa przy pełnym zaangażowaniu władz lokalnych i regionalnych oraz zainteresowanych stron, a także gwarantować, że zasoby są kierowane tam, gdzie są najbardziej potrzebne, aby niwelować różnice między regionami;

32. podkreśla, że finansowanie w ramach polityki spójności musi uwzględniać kluczowe wyzwania stojące przed Unią, takie jak zmiany demograficzne i depopulacja, oraz być ukierunkowane na regiony i osoby najbardziej potrzebujące; apeluje ponadto o ułatwienie dostępu do funduszy UE miastom, regionom i władzom miejskim;

przypomina, że zgodnie z art. 349 TFUE Unia jest zobowiązana do wprowadzania specyficznych środków dotyczących regionów najbardziej oddalonych, w związku z czym podkreśla potrzebę zawarcia w kolejnych WRF stałego, ukierunkowanego wsparcia dla tych regionów, w tym poprzez wzmocniony Program szczególnych opcji na rzecz regionów oddalonych i wyspiarskich (POSEI);

33. przypomina, jak ważny jest wymiar społeczny Unii Europejskiej oraz działanie na rzecz wdrożenia Europejskiego filaru praw socjalnych oraz jego planu działania i głównych celów; podkreśla, że budżet Unii powinien zatem odgrywać kluczową rolę w ograniczaniu zjawiska nierówności, ubóstwa i wykluczenia społecznego, w tym poprzez wspieranie dzieci, rodzin i słabszych grup społecznych; przypomina, że ok. 20 milionów dzieci w Unii jest zagrożonych ubóstwem i wykluczeniem społecznym; podkreśla, że walka z ubóstwem dzieci w całej Unii wymaga odpowiednio finansowanych, kompleksowych i zintegrowanych środków, a także skutecznego wdrożenia europejskiej gwarancji dla dzieci na szczeblu krajowym; podkreśla, że Parlament konsekwentnie domaga się specjalnego budżetu w ramach EFS+ w celu wsparcia gwarancji dla dzieci jako głównego filaru unijnej strategii walki z ubóstwem;

34. podkreśla w tym względzie występujący w całej UE kryzys mieszkaniowy dotykający miliony rodzin i ludzi młodych; podkreśla, że trzeba zwiększyć wsparcie na rzecz mieszkalnictwa z budżetu Unii, w szczególności za pośrednictwem polityki spójności, oraz z innych źródeł finansowania, takich jak grupa EBI i krajowe banki prorozwojowe; przyznaje, że chociaż samym tylko finansowaniem unijnym nie uda się rozwiązać kryzysu mieszkaniowego, może ono odegrać kluczową rolę w finansowaniu pilnych środków i uzupełnianiu szerszych unijnych i krajowych wysiłków na rzecz zwiększenia przystępności cenowej mieszkań i wzmocnienia efektywności energetycznej zasobów mieszkaniowych;

35. podkreśla, że wojna napastnicza Rosji przeciwko Ukrainie przyniosła poważne konsekwencje gospodarcze i społeczne, w szczególności w państwach członkowskich sąsiadujących z Rosją i Białorusią; nalega, aby w kolejnych WRF zagwarantować tym regionom wsparcie;

Transformacja ekologiczna i cyfrowa

36. podkreśla, że transformacje ekologiczna i cyfrowa są nierozerwalnie związane z konkurencyjnością, modernizacją gospodarki i odpornością społeczeństwa, a także działają jako katalizatory zorientowanej na przyszłość i zasobooszczędnej gospodarki; w związku z tym nalega, aby WRF na okres po 2027 r. nadal wspierały i przyspieszały dwojaką transformację;

37. przypomina, że budżet Unii ma zasadnicze znaczenie dla osiągnięcia neutralności klimatycznej do 2050 r., w tym poprzez wspieranie celów na lata 2030 i 2040; podkreśla, że transformacja będzie

wymagała dekarbonizacji gospodarki, zwłaszcza przez wdrożenie czystych technologii, poprawę infrastruktury energetycznej i transportowej oraz bardziej energooszczędne mieszkalnictwo; zauważa, że Komisja szacuje dodatkowe potrzeby inwestycyjne potrzebne do osiągnięcia neutralności klimatycznej do 2050 r. na poziomie 1,5 % PKB rocznie w porównaniu z dekadą 2011–2020 oraz że chociaż sam budżet Unii nie wystarczy na pokrycie tych kosztów, to musi w dalszym ciągu zapewniać znaczny wkład; apeluje zatem o zwiększenie zarządzanego bezpośrednio wsparcia na rzecz ochrony środowiska i różnorodności biologicznej oraz działań w dziedzinie klimatu w oparciu o obecny program LIFE;

38. podkreśla, że przemysł będzie miał kluczowe znaczenie dla przejścia na neutralność emisyjną i ustanowienia unii energetycznej oraz że potrzebne będzie wsparcie, aby pomóc niektórym sektorom przemysłu i ich pracownikom w dostosowaniu się; podkreśla znaczenie sprawiedliwej transformacji, która nie może pozostawiać nikogo w tyle, co będzie wymagać między innymi inwestycji w regionach w dużym stopniu uzależnionych od paliw kopalnych oraz większego wsparcia dla gospodarstw domowych znajdujących się w trudnej sytuacji, w szczególności za pośrednictwem mechanizmu sprawiedliwej transformacji i Społecznego Funduszu Klimatycznego;

39. zwraca uwagę na trwającą głęboką transformację technologiczną, w której technologie takie jak sztuczna inteligencja i informatyka kwantowa stwarzają możliwości w odniesieniu do potencjału gospodarczego i globalnego przywództwa Unii oraz poprawy życia obywateli, ale jednocześnie niosą za sobą wyzwania w zakresie niezawodności, etyki i suwerenności; podkreśla, że następne WRF muszą wspierać rozwój i bezpieczne stosowanie technologii cyfrowych oraz badania dotyczące takich technologii, a także pomagać ludziom w doskonaleniu wiedzy i umiejętności potrzebnych do pracy z nimi i korzystania z nich;

Bezpieczeństwo, obrona i gotowość

40. przypomina, że pokój i bezpieczeństwo są podstawą dobrobytu, modelu społecznego i konkurencyjności Unii oraz kluczowym filarem pozycji geopolitycznej Unii; podkreśla, że następne WRF muszą wspierać kompleksowe podejście do bezpieczeństwa poprzez znacznie większe inwestycje w ochronę Unii przed licznymi stojącymi przed nią zagrożeniami;

41. podkreśla, że – jak jasno wynika ze sprawozdania Niinistö – liczne zagrożenia razem potęgują niestabilność i zwiększają podatność Unii na zagrożenia, wśród których można odnotować przede wszystkim fragmentację porządku światowego, zagrożenia dla bezpieczeństwa ze strony Rosji i Białorusi, rosnące napięcia na świecie, wrogie podmioty międzynarodowe, globalizację siatek przestępczych, kampanie hybrydowe (które obejmują cyberataki, zagraniczne manipulacje informacjami, dezinformację i ingerencje oraz

instrumentalizację migracji), coraz częstsze i intensywniejsze ekstremalne zdarzenia pogodowe w wyniku zmiany klimatu oraz zagrożenia dla zdrowia;

42. zwraca uwagę, że Unia odegrała kluczową rolę w osiągnięciu trwałego pokoju na swoim terytorium i musi kontynuować te starania, dostosowując się do realiów wojny na jej progu oraz do potrzeby znacznej poprawy infrastruktury obronnej oraz zdolności obronnych i gotowości, w tym za pośrednictwem budżetu Unii, zdecydowanie wykraczając poza obecny przydział środków nieprzekraczający 2 % WRF;

43. zauważa, że europejskie zdolności obronne od dziesięcioleci są niedostateczne finansowane i że według Komisji luka w wydatkach na obronność na następną dekadę wynosi obecnie 500 mld EUR; podkreśla, że budżet Unii sam nie wystarczy na wypełnienie tej luki, ale ma do odegrania ważną rolę w połączeniu z budżetami krajowymi i przy skupieniu się na wyraźnej unijnej wartości dodanej; uważa, że budżet Unii i udzielanie pożyczek za pośrednictwem grupy EBI mogą pomóc w zachęcaniu do inwestycji w obronność; podkreśla, że przeznaczanie środków na obronność nie może się odbywać ze szkodą dla wydatków na działania społeczne i środowiskowe ani prowadzić do ograniczenia finansowania wieloletnich polityk Unii, które z perspektywy czasu dowiodły swojej wartości;

44. podkreśla zalety programów i instrumentów obronnych wprowadzonych w obecnych WRF; wzmocniły one wspólne badania, produkcję i zamówienia w dziedzinie obronności, zapewniając cenną podstawę dalszego budowania polityki i inwestycji Unii;

45. podkreśla, że ze względu na sytuację geopolityczną istnieje wyraźna potrzeba działania i postępów w kierunku prawdziwej Unii Obrony, w koordynacji z NATO i w pełnej zgodności z zobowiązaniami poszczególnych państw członkowskich w zakresie neutralności; zgadza się w związku z tym z analizą Komisji, zgodnie z którą następne WRF muszą zapewnić kompleksowe i solidne ramy wspierające obronę UE;

46. podkreśla znaczenie konkurencyjnej i odpornej europejskiej bazy technologiczno-przemysłowej sektora obronnego; uważa, że zwiększone wspólne inwestycje na szczeblu UE w dziedzinie obronności w następnych WRF, poparte jasną i przejrzystą strukturą zarządzania, mogą pomóc uniknąć powielania działań, przynieść korzyści skali, a tym samym znaczne oszczędności dla państw członkowskich, zmniejszyć fragmentację i zapewnić interoperacyjność sprzętu i systemów; podkreśla znaczenie technologii w nowoczesnych systemach obronnych, a tym samym inwestowania w badania naukowe, cyberobronę i cyberbezpieczeństwo oraz w produkty podwójnego zastosowania; zwraca uwagę, że należy ukierunkować wsparcie na przemysł obronny w Unii, co pozwoli wzmocnić autonomię strategiczną,

tworzyć wysokiej jakości miejsca pracy wymagające dużych kwalifikacji, sprzyjać innowacji oraz tworzyć transgraniczne możliwości dla przedsiębiorstw UE, w tym MŚP;

47. zwraca uwagę, jak ważne jest zwiększenie wsparcia budżetowego dla mobilności wojskowej, aby zmodernizować infrastrukturę do celów wojskowych i cywilnych podwójnego zastosowania, co umożliwi przemieszczanie w krótkim czasie na dużą skalę sprzętu i personelu wojskowego, a tym samym przyczyni się do zwiększenia zdolności obronnych Unii i do wzmocnienia bezpieczeństwa zbiorowego; podkreśla w związku z tym znaczenie finansowania transeuropejskich sieci transportowych, aby umożliwić ich dostosowanie do celów podwójnego zastosowania;

48. podkreśla, że Unia musi zwiększyć finansowanie gotowości we wszystkich dziedzinach; jest zaniepokojony coraz większym wpływem klęsk żywiołowych, które często wynikają ze zmiany klimatu i dlatego w przyszłości mogą występować z większą częstotliwością i mieć intensywniejszy przebieg; wskazuje, że według Europejskiej oceny ryzyka związanego z klimatem z 2024 r. skumulowane straty gospodarcze spowodowane klęskami żywiołowymi mogą wynieść około 1,4 % PKB Unii;

49. podkreśla w związku z tym, że oprócz wysiłków na rzecz łagodzenia zmiany klimatu za pomocą zielonej transformacji konieczne są znaczne inwestycje w przystosowanie się do zmiany klimatu, w szczególności aby zapobiegać klęskom żywiołowym i poważnym zjawiskom pogodowym oraz ograniczać ich skutki; uważa, że wsparcie na ten cel, np. za pośrednictwem obecnego Unijnego Mechanizmu Ochrony Ludności, trzeba znacznie zwiększyć w kolejnych WRF i szybko udostępnić władzom lokalnym i regionalnym, które często znajdują się na pierwszej linii frontu;

50. podkreśla, że środki na rzecz odbudowy i ożywienia po klęskach żywiołowych muszą opierać się na podejściu zakładającym lepsze odbudowywanie i nadawać priorytet rozwiązaniom opartym na zasobach przyrody; podkreśla znaczenie zrównoważonej gospodarki wodnej oraz bezpieczeństwa i odporności wodnej w ramach ogólnej strategii gotowości Unii;

51. przypomina, że pandemia COVID-19 wywołała chaos gospodarczy i społeczny na całym świecie oraz że najważniejszy wniosek, jaki powinniśmy z niej wyciągnąć, jest taki, że należy priorytetowo inwestować w zapobieganie zagrożeniom zdrowia, w gotowość na takie zagrożenia i reagowanie na nie, a także w badania medyczne i profilaktykę chorób, dostęp do leków o krytycznym znaczeniu, infrastrukturę służby zdrowia, zdrowie fizyczne i psychiczne oraz w odporność i dostępność publicznych systemów opieki zdrowotnej w Unii; przypomina, że autonomia strategiczna w dziedzinie zdrowia ma kluczowe znaczenie dla zapewnienia gotowości Unii w tym obszarze;

52. uważa, że następne WRF muszą opierać się na pracy wykonanej w bieżącym okresie programowania, zapewniając niezbędne inwestycje umożliwiające budowanie prawdziwej Europejskiej Unii Zdrowotnej, która przynosi korzyści wszystkim obywatelom;

53. podkreśla, że za sprawą rozwoju technologii podmioty zagraniczne działające w złej wierze i w sposób oportunistyczny mogą łatwiej rozpowszechniać dezinformację, zachęcać do nawoływania do nienawiści w internecie, ingerować w wybory i przeprowadzać cyberataki wymierzone w interesy Unii; podkreśla, że w następnych WRF należy inwestować w zwiększone zdolności w zakresie cyberbezpieczeństwa i przygotować Unię do przeciwdziałanie wojnie hybrydowej w jej różnych formach;

54. podkreśla, że wolne, niezależne i pluralistyczne media są podstawowym elementem odporności Europy, ponieważ chronią nie tylko swobodny przepływ informacji, ale także demokratyczny sposób myślenia, krytyczne myślenie i świadome podejmowanie decyzji; zwraca uwagę, że trzeba inwestować w niezależne dziennikarstwo śledcze, inicjatywy w zakresie weryfikacji faktów, umiejętności cyfrowe i umiejętność korzystania z mediów oraz krytyczne myślenie, aby chronić przed dezinformacją, zagranicznymi manipulacjami informacjami i ingerencją w wybory w ramach inicjatywy dotyczącej europejskiej tarczy demokracji, a tym samym zagwarantować odporność demokratyczną; podkreśla potrzebę dalszego wspierania z budżetu Unii inicjatyw w tych obszarach;

55. podkreśla, że w następnych WRF należy w dalszym ciągu zapewniać finansowanie skutecznej ochrony granic zewnętrznych UE; podkreśla, że należy przeciwdziałać międzynarodowym siatkom przestępczym, lepiej chronić ofiary siatek przemytniczych oraz zwiększyć odporność i zdolność reagowania w celu przeciwdziałania atakom hybrydowym i instrumentalizacji migracji ze strony państw trzecich lub wrogich podmiotów niepaństwowych; podkreśla w szczególności, że trzeba wspierać państwa członkowskie pierwszej linii w celu zabezpieczenia granic zewnętrznych UE;

56. podkreśla, że odporność i gotowość UE są nierozerwanie powiązane z odpornością i gotowością jej regionalnych i globalnych partnerów; zwraca szczególną uwagę, że wzmocnienie zdolności partnerów do zapobiegania ekstremalnym zdarzeniom pogodowym, kryzysom zdrowotnym, kampaniom hybrydowym, cyberatakom lub konfliktom zbrojnym oraz do przeciwstawiania się im i skutecznego reagowania na nie obniża również ryzyko wystąpienia skutków ubocznych w Europie;

Działania zewnętrzne i rozszerzenie

57. podkreśla, że w obliczu rosnącej niestabilności na świecie Unia musi nadal konstruktywnie współpracować z państwami trzecimi i wspierać pokój oraz zapobieganie konfliktom, stabilność, dobrobyt,

bezpieczeństwo, prawa człowieka, praworządność, równość, demokrację i zrównoważony rozwój na całym świecie, zgodnie ze swoimi wartościami globalnej odpowiedzialności i zobowiązaniami międzynarodowymi;

58. ubolewa, że w obecnych WRF działania zewnętrzne były niedofinansowane, co doprowadziło do częstego korzystania z instrumentów szczególnych i znacznego zwiększenia środków podczas przeglądu śródokresowego; zauważa w szczególności, że finansowanie pomocy humanitarnej jest zdecydowanie niewystarczające, co skłania do regularnego korzystania z rezerwy na pomoc nadzwyczajną;

59. podkreśla, że wycofanie się Stanów Zjednoczonych z odgrywanej w powojennym świecie roli w gwarantowaniu pokoju, bezpieczeństwa i demokracji, w kierowaniu globalnym ładem w opartym na zasadach wielostronnym porządku międzynarodowym oraz w dostarczaniu niezbędnej pomocy rozwojowej i humanitarnej osobom najbardziej potrzebującym na całym świecie pozostawi ogromną lukę oraz że pomoc w wypełnieniu tej luki to obowiązek Unii, a przy tym leży to jak najbardziej w jej strategicznym interesie; wzywa Komisję do zajęcia się konsekwencjami wycofania się Stanów Zjednoczonych najpóźniej we wniosku dotyczącym WRF na okres po 2027 r.;

60. podkreśla, że za pomocą następnych WRF należy nadal stawiać czoła najpilniejszym globalnym wyzwaniom, od walki ze zmianą klimatu po udzielanie pomocy w przypadku klęsk żywiołowych, zapobieganie konfliktom siłowym i rozwiązywanie ich, gwarantowanie bezpieczeństwa globalnego, zapewnianie bezpieczeństwa żywnościowego na świecie, poprawę systemów opieki zdrowotnej i edukacji, ograniczanie ubóstwa i nierówności, promowanie demokracji, praw człowieka, praworządności i sprawiedliwości społecznej oraz zwiększanie konkurencyjności i wzmacnianie bezpieczeństwa globalnych łańcuchów dostaw, przy zachowaniu pełnej zgodności z zasadą spójności polityki na rzecz rozwoju; podkreśla w szczególności potrzebę wsparcia dla krajów południowego i wschodniego sąsiedztwa Unii;

61. podkreśla, że – zwłaszcza w świetle drastycznych cięć w budżecie USAID – budżet musi umożliwiać Unii odgrywanie roli głównego światowego dostawcy pomocy rozwojowej i finansowania działań związanych z klimatem, zgodnie z globalnymi zobowiązaniami i umowami Unii; przypomina w związku z tym, że Unia i jej państwa członkowskie wspólnie zobowiązały się do przeznaczenia 0,7 % swojego DNB na oficjalną pomoc rozwojową oraz że ograniczanie ubóstwa musi pozostać głównym celem; podkreśla, że budżet musi nadal wspierać Unię w działaniach na rzecz obrony opartego na zasadach międzynarodowego porządku, demokracji, multilateralizmu, praw człowieka i podstawowych wartości;

62. podkreśla, że biorąc pod uwagę bezprecedensową skalę kryzysów humanitarnych, rosnące globalne wyzwania i niepewność co do pomocy USA w ramach obecnej administracji, należy znacznie zwiększyć finansowanie pomocy humanitarnej oraz że jego wykorzystanie musi nadal opierać się wyłącznie na potrzebach i być zgodne z zasadami neutralności, niezależności i bezstronności; podkreśla, że oparty na potrzebach charakter pomocy humanitarnej wymaga wyodrębnionego finansowania zapewnianego za pośrednictwem samodzielnego programu wydatków, odrębnego w stosunku do innych form finansowania działań zewnętrznych; podkreśla ponadto, że skuteczne udzielanie pomocy humanitarnej jest uzależnione od przewidywalności dzięki wystarczającemu rocznemu przydziałowi podstawowemu;

63. zaznacza, że pomoc humanitarna ze względu na swój charakter wymaga znacznej elastyczności i zdolności reagowania; uważa w związku z tym, że oprócz odpowiedniej kwoty odniesienia pomoc humanitarna będzie wymagała znacznej elastyczności, jeśli chodzi o jej koncepcję, aby umożliwić skuteczną reakcję na narastające kryzysy;

64. podkreśla, że w sytuacji, w której globalne podmioty coraz częściej wykorzystują współzależność handlową jako środek wymuszenia ekonomicznego, Unia musi zwiększyć swoją zdolność do ochrony i wspierania własnych interesów strategicznych, opracować solidniejsze narzędzia przeciwdziałania wymuszeniu i zagwarantować rzeczywistą wzajemność w swoich partnerstwach; podkreśla, że takie podejście wymaga strategicznego przydziału finansowania zewnętrznego, aby wspierać na przykład partnerstwa w dziedzinie gospodarki, bezpieczeństwa i energii, które są zgodne z wartościami i interesami strategicznymi Unii;

65. uważa, że rozszerzenie stanowi szansę na wzmocnienie Unii jako potęgi geopolitycznej i że następne WRF mają kluczowe znaczenie dla przygotowania Unii do rozszerzenia, a krajów kandydujących – do przystąpienia; przypomina, że stabilność, bezpieczeństwo i odporność demokratyczna krajów kandydujących są nierozerwalnie związane ze stabilnością, bezpieczeństwem i odpornością demokratyczną UE oraz wymagają trwałych inwestycji strategicznych związanych z reformami, aby wesprzeć konwergencję tych krajów ze standardami Unii; podkreśla istotną rolę obywateli i organizacji społeczeństwa obywatelskiego w procesie rozszerzenia;

66. wskazuje na potrzebę strategicznie ukierunkowanego wsparcia na rzecz działań przedakcesyjnych oraz wzrostu gospodarczego i inwestycji; jest zdania, że pomoc przedakcesyjna po 2027 r. powinna być udzielana zarówno w formie dotacji, jak i pożyczek; uważa w tym kontekście, że przyszłe ramy powinny umożliwiać innowacyjne mechanizmy finansowania, jak również udzielanie pożyczek krajom kandydującym z marginesem elastyczności budżetowej (różnica między zasobami własnymi a pułapami WRF);

67. podkreśla, że wsparcie finansowe musi być uzależnione od wdrożenia reform dostosowanych do dorobku i polityk Unii oraz od przestrzegania wartości Unii; w związku z tym podkreśla potrzebę silnego modelu zarządzania, który zagwarantuje rozliczalność parlamentarną, nadzór i kontrolę oraz silną i skuteczną strukturę zwalczania nadużyć finansowych;

68. ponownie wyraża pełne poparcie dla Ukraińców w walce o wolność i demokrację oraz ubolewa nad straszliwym cierpieniem i skutkami niczym niesprowokowanej i nieuzasadnionej wojny napastniczej Rosji; z zadowoleniem przyjmuje decyzję o przyznaniu Ukrainie i sąsiadującej z nią Republice Mołdawii statusu krajów kandydujących oraz podkreśla, że należy przeznaczyć niezbędne fundusze na wsparcie ich procesu akcesyjnego;

69. podkreśla, że wsparcie przedakcesyjne dla Ukrainy musi mieć charakter odrębny i dodatkowy w stosunku do pomocy finansowej na rzecz stabilności makroekonomicznej i odbudowy po wojnie, gdyż potrzeby związane z taką pomocą są znacznie większe i wymagają skoordynowanych wysiłków międzynarodowych, których istotnym elementem powinno być wsparcie z budżetu Unii;

70. jest przekonany, że w przypadku rozszerzenia w kolejnych ramach należy utrzymać istniejącą obowiązkową klauzulę przeglądową i że rozszerzenie nie powinno mieć wpływu na pulę środków krajowych; podkreśla, że w następnych WRF trzeba będzie również wprowadzić odpowiednie środki przejściowe i środki stopniowego wprowadzania w kluczowych obszarach wydatków, takich jak spójność i rolnictwo, w oparciu o staranną ocenę skutków dla różnych sektorów;

Prawa podstawowe, wartości Unii i praworządność

71. podkreśla znaczenie budżetu Unii i programów takich jak Erasmus+ oraz program „Obywatele, równość, prawa i wartości” dla promowania i ochrony demokracji i wartości Unii, wspierania wspólnego dziedzictwa kulturowego Unii i integracji europejskiej, wzmacniania zaangażowania obywateli, edukacji obywatelskiej i uczestnictwa młodzieży, ochrony i propagowania praw podstawowych zapisanych w Karcie praw podstawowych Unii Europejskiej i szerzenia praworządności; w związku z tym apeluje o zwiększenie finansowania programu Erasmus+ w następnych WRF; zwraca uwagę na znaczenie niezależności systemu wymiaru sprawiedliwości, prawidłowego funkcjonowania instytucji krajowych, deoligarchizacji, zdecydowanego wsparcia dla społeczeństwa obywatelskiego i – zgodnie z art. 11 ust. 2 TUE – aktywnego dialogu z nim, co ma zasadnicze znaczenie dla wspierania aktywnej przestrzeni obywatelskiej, zapewnienia rozliczalności i przejrzystości oraz informowania decydentów politycznych o najlepszych praktykach w terenie;

72. podkreśla w związku z tym, że przekształcenie rozporządzenia finansowego nakłada na Komisję i państwa członkowskie, w ramach wykonywania budżetu, obowiązek zapewnienia zgodności z Kartą praw podstawowych oraz poszanowania wartości, na których opiera się Unia i które są zapisane w art. 2 TUE; oczekuje, że Komisja dopilnuje, by wnioski dotyczące kolejnych WRF, w tym programów wydatków, były zgodne z przekształconym rozporządzeniem finansowym;

73. podkreśla, że niestabilność w sąsiednich regionach i poza nimi, ubóstwo oraz podstawowe trendy w rozwoju gospodarczym, zmiany demograficzne i zmiana klimatu wciąż napędzają przepływy migracyjne do Unii, co wywiera znaczną presję na systemy azylowe i migracyjne; podkreśla, że WRF na okres po 2027 r. muszą wspierać pełne i szybkie wdrożenie unijnego paktu o migracji i azylu oraz skuteczną politykę powrotową i readmisyjną z poszanowaniem praw podstawowych i wartości UE, w tym zasady solidarności i uczciwego podziału odpowiedzialności; podkreśla ponadto, że zgodnie z paktem UE musi dążyć do ściślejszej współpracy i wzajemnie korzystnych partnerstw z państwami trzecimi w zakresie migracji, pod odpowiednią kontrolą parlamentarną, oraz że taka współpraca musi być zgodna z prawem unijnym i międzynarodowym;

74. podkreśla, że przestrzeganie wartości Unii i praw podstawowych jest podstawowym warunkiem dostępu do funduszy UE; podkreśla, jak ważna jest współzależność między poszanowaniem praworządności a dostępem do funduszy UE w obecnych WRF; uważa, że ochrona interesów finansowych Unii zależy od poszanowania praworządności na szczeblu krajowym; z zadowoleniem przyjmuje w szczególności pozytywny wpływ rozporządzenia dotyczącego warunkowości w zakresie praworządności na ochronę interesów finansowych Unii w przypadkach systemowych i uporczywych naruszeń praworządności; wzywa Komisję i Radę do rygorystycznego, konsekwentnego i bezzwłocznego stosowania rozporządzenia w razie takiej potrzeby; podkreśla, że decyzje o zawieszeniu lub ograniczeniu finansowania unijnego w związku z naruszeniami praworządności muszą opierać się na obiektywnych kryteriach, a nie na innych przesłankach i nie mogą być wynikiem negocjacji;

75. zwraca uwagę na potrzebę silniejszego powiązania między praworządnością a budżetem Unii po 2027 r. i z zadowoleniem przyjmuje zobowiązanie się Komisji na rzecz wzmocnienia powiązań między zaleceniami zawartymi w rocznym sprawozdaniu na temat praworządności a dostępem do funduszy z budżetu; wzywa Komisję do przedstawiania w rocznym sprawozdaniu na temat praworządności, począwszy od 2025 r., zakresu, w jakim zidentyfikowane niedociągnięcia w systemach praworządności mogą stanowić zagrożenie dla budżetu Unii; ponadto z zadowoleniem przyjmuje związek między poszanowaniem wartości Unii a wykonaniem budżetu i wzywa Komisję, by aktywnie monitorowała

jednolite przestrzeganie tej zasady przez państwa członkowskie i podejmowała szybkie działania w przypadku braku zgodności;

76. apeluje o konsolidację solidnego zestawu narzędzi na rzecz praworządności w oparciu o obecne przepisy dotyczące warunkowości w ramach Instrumentu na rzecz Odbudowy i Zwiększania Odporności (RRF), horyzontalne warunki podstawowe określone w rozporządzeniu w sprawie wspólnych przepisów oraz odpowiednie przepisy rozporządzenia finansowego, a także nalega, aby ten zestaw narzędzi obejmował cały budżet Unii; podkreśla potrzebę znacznie większej przejrzystości i spójności w odniesieniu do stosowania narzędzi ochrony praworządności oraz potrzebę wzmocnienia roli Parlamentu w stosowaniu i kontroli takich środków; podkreśla ponadto potrzebę spójności między instrumentami przy ocenie naruszeń praworządności w państwach członkowskich;

77. przypomina, że rozporządzenie dotyczące warunkowości w zakresie praworządności stanowi, że odbiorcy końcowi nie powinni być pozbawiani korzyści płynących z funduszy UE w przypadku nałożenia sankcji na ich rząd; uważa, że do tej pory przepis ten nie był skuteczny, i podkreśla, jak ważne jest stosowanie inteligentnego podejścia opartego na warunkowości, tak aby beneficjenci nie byli karani za działania rządu; wzywa Komisję, by zgodnie z zamiarem wyrażonym w wytycznych politycznych, zaproponowała konkretne środki, aby zapewnić władzom lokalnym i regionalnym, społeczeństwu obywatelskiemu i innym beneficjentom możliwość dalszego korzystania z finansowania unijnego w przypadku naruszeń praworządności przez rządy krajowe, bez uszczerbku dla stosowania rozporządzenia i przy utrzymaniu obowiązku dokonania płatności przez państwo członkowskie zgodnie z prawem Unii;

Długoterminowy budżet, który uwzględnia cele polityczne Unii

78. podkreśla, że długoterminowy budżet, który jest w pełni zgodny ze strategicznymi celami Unii, wymaga włączenia kluczowych celów do głównego nurtu budżetu za pomocą zbioru zasad horyzontalnych i w oparciu o wnioski wyciągnięte z obecnych WRF i RRF;

79. przypomina, że wdrażanie zasad horyzontalnych nie powinno prowadzić do nadmiernego obciążenia administracyjnego beneficjentów i powinno być zgodne z zasadą proporcjonalności; apeluje o innowacyjne rozwiązania i stosowanie zautomatyzowanych narzędzi sprawozdawczych, w tym sztucznej inteligencji, w celu skuteczniejszego gromadzenia danych;

80. podkreśla w związku z tym, że następne WRF muszą gwarantować, że we wszystkich programach wydatków dążyć się będzie do osiągnięcia celów w zakresie klimatu i różnorodności biologicznej, promować i chronić prawa i równe szanse dla wszystkich, w tym równouprawnienie płci, wspierać konkurencyjność i zwiększać gotowość Unii na wypadek zagrożeń;

81. zwraca uwagę, że skuteczne włączenie w główny nurt polityki najlepiej osiągnąć za pomocą zestawu środków, przede wszystkim poprzez opracowywanie polityki, projektów i przepisów, dokładne oceny skutków i solidne monitorowanie wydatków, a w konkretnych przypadkach – celów dotyczących wydatków – na podstawie odpowiednich i dostępnych danych; z zadowoleniem przyjmuje znaczną poprawę sprawozdawczości dotyczącej wyników w obecnych WRF, która umożliwia lepszą kontrolę wpływu wydatków UE, oraz apeluje o dalsze poprawianie sprawozdawczości w następnym okresie programowania;

82. z zadowoleniem przyjmuje opracowanie metodyki śledzenia wydatków motywowanych płcią i uważa, że wyciągnięte wnioski – zwłaszcza w odniesieniu do gromadzenia danych segregowanych według kryterium płci, monitorowania wdrażania oraz wpływu i obciążeń administracyjnych – powinny zostać zastosowane w kolejnych WRF z myślą o poprawie metodyki; wzywa Komisję do zbadania wykonalności sporządzania budżetu z uwzględnieniem aspektu płci w kolejnych WRF; w tym samym duchu podkreśla potrzebę znacznej poprawy metod uwzględniania kwestii klimatu i różnorodności biologicznej w głównym nurcie polityki, co pozwoli przejść do pomiaru wpływu;

83. wyraża ubolewanie, że Komisja nie przeprowadzała systematycznie szczegółowych ocen skutków, w tym ocen wpływu w aspekcie płci, w odniesieniu do wszystkich przepisów wiążących się z wydatkami z budżetu, i nalega, aby to zmienić;

84. wyraża zadowolenie z faktu, że zgodnie z prognozami cel dotyczący uwzględniania kwestii klimatu na poziomie 30 % w obecnych WRF zostanie przekroczony; ubolewa jednak, że Unia nie jest na dobrej drodze do osiągnięcia celu w zakresie wydatków związanych z różnorodnością biologiczną wynoszącego 10 % na 2026 r.; podkreśla, że cele porozumienia międzyinstytucjonalnego były jednak głównym czynnikiem napędzającym wydatki związane z klimatem i różnorodnością biologiczną; wzywa Komisję, aby dostosowała cele dotyczące wydatków, które pozytywnie wpływają na klimat i różnorodność biologiczną, zgodnie z ambicjami polityki Unii w tym zakresie, z uwzględnieniem potrzeb inwestycyjnych związanych z tymi ambicjami politycznymi;

85. podkreśla ponadto, że budżet Unii powinien być wdrażany zgodnie z art. 33 ust. 2 rozporządzenia finansowego, a zatem bez poważnych szkód[1] dla określonych celów, z poszanowaniem obowiązujących

---

[1] Art. 9 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2020/852 z dnia 18 czerwca 2020 r. w sprawie ustanowienia ram ułatwiających zrównoważone inwestycje, zmieniające rozporządzenie (UE) 2019/2088 (Dz.U. L 198 z 22.6.2020, s. 13, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2020/852/oj).

warunków pracy i zatrudnienia oraz z uwzględnieniem zasady równouprawnienia płci;

86. z zadowoleniem przyjmuje zobowiązanie Komisji do stopniowego wycofywania z kolejnych WRF wszystkich dopłat do paliw kopalnych i dotacji o skutkach szkodliwych dla środowiska; oczekuje, że Komisja przedstawi przewidziany plan działania w tym zakresie jako część wniosku w sprawie kolejnych WRF;

Długoterminowy budżet i skuteczna administracja w służbie Europejczyków

87. podkreśla, że polityka Unii powinna opierać się na dobrze działającej administracji; domaga się, aby po roku 2027 od samego początku przydzielano wystarczające zasoby finansowe i kadrowe, tak aby instytucje, organy i zdecentralizowane agencje Unii oraz Prokuratura Europejska mogły zapewnić skuteczne i wydajne opracowywanie, wysokiej jakości realizację i egzekwowanie polityki, świadczyć pomoc techniczną, nadal przyciągać najlepszych pracowników ze wszystkich państw członkowskich, zapewniając tym samym równowagę geograficzną, oraz mieć swobodę w dostosowywaniu się do zmieniających się okoliczności;

88. ubolewa, że zdolność Unii do skutecznego wdrażania polityki i ochrony własnych interesów finansowych w obecnych WRF została osłabiona przez ograniczone zasoby administracyjne i dogmatyczne stosowanie polityki niezwiększania liczby pracowników mimo rosnącego obciążenia pracą i poszerzania zakresu obowiązków; zwraca na przykład uwagę, że nie zapewniono wystarczającej liczby pracowników do właściwego wdrażania i egzekwowania aktu o usługach cyfrowych[1] i aktu o rynkach cyfrowych[2], co podważa skuteczność przepisów, oraz wskazuje wielokrotne przesunięcia z programów do zdecentralizowanych agencji, aby zaradzić potrzebom w zakresie personelu; nalega, aby poziom zatrudnienia został określony na podstawie obiektywnej oceny potrzeb w chwili, gdy proponuje się i ostatecznie przyjmuje prawodawstwo, oraz by uwzględniano go od samego początku przy planowaniu wydatków administracyjnych;

89. podkreśla, że Komisja starała się w pewnym stopniu obejść swoją własną stabilną politykę kadrową poprzez zwiększenie liczby

---

1 Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2022/2065 z dnia 19 października 2022 r. w sprawie jednolitego rynku usług cyfrowych oraz zmiany dyrektywy 2000/31/WE (akt o usługach cyfrowych) (Dz.U. L 277 z 27.10.2022, s. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2022/2065/oj).

2 Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2022/1925 z dnia 14 września 2022 r. w sprawie kontestowalnych i uczciwych rynków w sektorze cyfrowym oraz zmiany dyrektyw (UE) 2019/1937 i (UE) 2020/1828 (akt o rynkach cyfrowych) (Dz.U. L 265 z 12.10.2022, s. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2022/1925/oj).

pracowników przydzielonych do programów i obiektów, a zatem nieobjętych pułapem wydatków administracyjnych; podkreśla jednak, że takie podejście tylko maskuje problem i może ostatecznie osłabić zdolność operacyjną programów; podkreśla wobec tego, że dodatkowe obowiązki wymagają wydatków administracyjnych i nie mogą zmniejszać puli środków na programy;

90. podkreśla, że początkowe inwestycje w bezpieczną i interoperacyjną infrastrukturę informatyczną i zdolności eksploracji danych mogą również przynieść długoterminowe oszczędności kosztów oraz znacznie poprawić realizację polityki i śledzenie wydatków;

91. uznaje, że wskutek braku mechanizmu korekty w obecnych WRF wysoka inflacja znacznie podwyższyła koszty ustawowe, co wymagało szerokiego wykorzystania instrumentów szczególnych w celu pokrycia braków; ubolewa, że Rada postanowiła nie uwzględniać wniosku Komisji dotyczącego podniesienia pułapu wydatków administracyjnych w rewizji WRF, co jeszcze bardziej osłabiło instrumenty szczególne;

Długoterminowy budżet, który jest prostszy i bardziej przejrzysty

92. podkreśla, że następne WRF muszą zostać zaprojektowane w taki sposób, aby uprościć życie wszystkim beneficjentom dzięki ograniczeniu zbędnej biurokracji; podkreśla, że uproszczenie to będzie wymagało, w miarę możliwości, harmonizacji przepisów i wymogów w zakresie sprawozdawczości, w tym, w stosownych przypadkach, zapewnienia spójności między obowiązującymi przepisami na szczeblu europejskim, krajowym i regionalnym; podkreśla w związku z tym, że potrzebny jest prawdziwy, przyjazny dla użytkownika pojedynczy punkt kontaktowy zajmujący się finansowaniem UE oraz że potrzebna jest uproszczona procedura składania wniosków, opracowana w porozumieniu z odpowiednimi zainteresowanymi stronami; zwraca ponadto uwagę, że kolejne WRF muszą być wdrażane jak najbliżej obywateli;

93. apeluje o rzeczywiste uproszczenie w przypadku pokrywających się celów, rozbieżnych kryteriów kwalifikowalności i różnych zasad regulujących przepisy horyzontalne, które powinny być jednolite we wszystkich programach; uważa, że ocena tego, które programy wydatków należy uwzględnić w kolejnych WRF, musi opierać się na powyższych aspektach, na potrzebie skoncentrowania wydatków na jasno określonych celach politycznych o wyraźnej europejskiej wartości dodanej oraz na logice polityki interwencyjnej każdego programu; podkreśla, że zmniejszenie liczby programów nie jest celem samym w sobie;

94. podkreśla, że uproszczenie nie może oznaczać większej swobody dla Komisji bez niezbędnych mechanizmów kontroli i równowagi, w związku z czym należy je osiągnąć przy pełnym poszanowaniu równowagi instytucjonalnej przewidzianej w traktatach;

95. podkreśla, że uproszczenie nie może odbywać się kosztem jakości opracowywania i wdrażania programu oraz że prostszy budżet musi być zatem również bardziej przejrzysty, musi umożliwiać większą rozliczalność, sprawniejszy nadzór nad wydatkami i lepszą ich kontrolę, a także musi ograniczać ryzyko podwójnego finansowania, nadużyć i oszustw; podkreśla, że wszelkie redukcje środków w programach muszą być kompensowane o wiele bardziej szczegółowym podziałem budżetu na linie budżetowe w przeciwieństwie do niektórych przypadków łączenia programów w obecnych WRF, takich jak Instrument Sąsiedztwa oraz Współpracy Międzynarodowej i Rozwojowej – „Globalny wymiar Europy” (ISWMR – „Globalny wymiar Europy”), co jest przykładem, którego nie należy naśladować; apeluje w związku z tym o wystarczająco szczegółowy podział na linie budżetowe, który umożliwi władzy budżetowej prowadzenie odpowiedniej rozliczalności i zagwarantuje, że proces decyzyjny w ramach rocznej procedury budżetowej i w trakcie wykonywania budżetu będzie konstruktywny;

96. przypomina, że przejrzystość ma zasadnicze znaczenie dla utrzymania zaufania obywateli oraz że nadużycia finansowe i niewłaściwe wykorzystanie funduszy mogą znacząco podważać to zaufanie; podkreśla w związku z tym, że Parlament musi być w stanie kontrolować wydatki i oceniać, czy można udzielić absolutorium; podkreśla, że właściwa rozliczalność wymaga solidnego audytu wszystkich wydatków budżetowych w oparciu o zastosowanie jednolitej ścieżki audytu; wzywa Komisję, aby we wszystkich instrumentach finansowania w WRF na okres po 2027 r. wprowadziła zharmonizowane i skuteczne mechanizmy przeciwdziałania nadużyciom finansowym, które zapewnią ochronę budżetu Unii;

97. przypomina swoje od dawna niezmienne stanowisko, zgodnie z którym wszystkie wydatki na szczeblu UE powinny wchodzić w zakres kompetencji władzy budżetowej, co zapewni przejrzystość, demokratyczną kontrolę oraz ochronę interesów finansowych Unii; wzywa zatem do pełnego ujęcia w budżecie instrumentów (częściowo) pozabudżetowych, takich jak Społeczny Fundusz Klimatyczny, Fundusz Innowacyjny i fundusz modernizacyjny lub instrumenty mogące je zastąpić;

Długoterminowy budżet, który jest bardziej elastyczny i lepiej reaguje na kryzysy i wstrząsy

98. zwraca uwagę, że tradycyjnie WRF nie opracowuje się zgodnie z logiką reagowania kryzysowego lub logiką elastyczności, lecz że ich celem jest przede wszystkim zagwarantowanie średnioterminowej przewidywalności inwestycji; podkreśla, że w szybko zmieniającym się kontekście politycznym, gospodarczym i społecznym oraz kontekście bezpieczeństwa takie podejście nie jest już uzasadnione; domaga się wbudowania w następne WRF wystarczającej wewnętrznej zdolności reagowania w sytuacjach kryzysowych;

99. podkreśla, że obecne WRF są wystawione na niebezpieczeństwo braku elastyczności i niemożności dostosowania się do zmieniających się priorytetów w zakresie wydatków; uważa, że w następnych WRF należy zapewnić lepszą równowagę między przewidywalnością inwestycji a elastycznością, aby móc dostosowywać priorytety w zakresie wydatków; podkreśla, że wydatki w niektórych dziedzinach wymagają większej stabilności niż w innych, w których ważniejsza jest elastyczność; podkreśla, że powtarzające się przesunięcia nie są skutecznym sposobem finansowania priorytetów Unii, ponieważ szkodzą inwestycjom i zagrażają realizacji uzgodnionych celów politycznych;

100. uważa, że choć znaczną część środków finansowych przeznacza się z góry na realizację celów, w programach wydatków należy zachować znaczną wewnętrzną rezerwę na rzecz elastyczności, a decyzje o przydziale środków na konkretne cele polityczne powinna podejmować władza budżetowa; zauważa, że rezerwa na nowe wyzwania i priorytety ISWMR – „Globalny wymiar Europy” stanowi wzór dla takiej rezerwy na rzecz elastyczności, ale w przyszłych WRF nie można powielać procesu decyzyjnego dotyczącego jej uruchomienia; zwraca uwagę na potrzebę silniejszych, skuteczniejszych uprawnień kontrolnych współustawodawców w zakresie ustalania priorytetów i celów polityki oraz na potrzebę szczegółowego podziału budżetu, gwarantującego, że władza budżetowa będzie dysponowała narzędziami do podejmowania konstruktywnych i świadomych decyzji;

101. podkreśla, że w WRF muszą istnieć wystarczające marginesy w każdym dziale, aby można było uwzględniać nowe instrumenty lub cele w zakresie wydatków uzgodnione w okresie programowania, nie ograniczając finansowania na inne cele polityczne i długoterminowe cele strategiczne i nie uszczuplając zdolności reagowania kryzysowego;

102. podkreśla, że możliwość przesunięć budżetowych na mocy rozporządzenia finansowego już zapewnia elastyczność pozwalającą dostosować się do zmieniających się potrzeb w zakresie wydatków w trakcie wykonywania budżetu; podkreśla, że zgodnie z obowiązującymi przepisami Komisja ma dużą swobodę przenoszenia znacznych kwot między obszarami polityki bez zatwierdzenia przez władzę budżetową, co ogranicza nadzór i kontrolę; w związku z tym apeluje o zmianę przepisów w celu wprowadzenia maksymalnej kwoty, oprócz maksymalnej wartości procentowej przypadającej na linię budżetową, w przypadku przesunięć niewymagających zatwierdzenia; uważa, że w przypadku przesunięć z instytucji unijnych innych niż Komisja, które to przesunięcia podlegają ewentualnemu należycie uzasadnionemu sprzeciwowi ze strony Parlamentu lub Rady, próg, poniżej którego byłyby one zwolnione z tej procedury, mógłby być przydatnym środkiem upraszczającym;

103. przypomina, że obecne WRF znalazły się pod dalszą presją ze względu na wysoki poziom inflacji w kontekście, w którym do cen z 2018 r. stosuje się roczny deflator w wysokości 2 %, co zmniejsza realną wartość budżetu i ogranicza jego zdolności operacyjne i administracyjne; uważa w związku z tym, że przyszły budżet powinien być wyposażony w wystarczającą zdolność reagowania, aby umożliwić dostosowanie go do wstrząsów inflacyjnych;

104. wzywa do gruntownej reformy istniejących instrumentów szczególnych, która pozwoli wzmocnić zdolność reagowania kryzysowego oraz zapewnić skuteczną i szybką reakcję dzięki szybszej mobilizacji; podkreśla, że obecne instrumenty są zarówno niewystarczające pod względem wielkości, jak i ograniczone z powodu braku elastyczności, a kilka można w rzeczywistości wykorzystać tylko w przypadku konkretnych sytuacji kryzysowych; zwraca uwagę, że większa zdolność reagowania kryzysowego zagwarantuje, że fundusze polityki spójności nie będą wykorzystywane do tego celu, a zatem będzie można je przeznaczyć na realizację zamierzonych celów inwestycyjnych;

105. uważa, że w WRF na okres po roku 2027 należy przewidzieć tylko dwa instrumenty szczególne: jeden gwarantujący solidarność na wypadek klęsk żywiołowych (zastąpi istniejącą europejską rezerwę solidarnościową) i jeden ogólnego przeznaczenia na potrzeby reagowania kryzysowego oraz reagowania na wszelkie nieprzewidziane potrzeby i pojawiające się priorytety, także w przypadku, gdy kwoty w ramach specjalnego instrumentu na rzecz przeciwdziałania klęskom żywiołowym są niewystarczające (zastąpi instrument elastyczności); domaga się odpowiedniego finansowania obydwu instrumentów szczególnych od samego początku i możliwości nieograniczonego przenoszenia niewykorzystanych kwot w okresie obowiązywania WRF; uważa, że wszystkie inne instrumenty szczególne można zlikwidować lub włączyć do tych dwóch instrumentów szczególnych bądź też do istniejących programów;

106. apeluje, aby w przyszłym instrumencie elastyczności wydatki były mocno skoncentrowane na wstępie oraz aby był on następnie zasilany z szeregu dodatkowych źródeł finansowania, takich jak niewykorzystane marginesy z poprzednich lat (jak w przypadku obecnego jednolitego marginesu), roczna nadwyżka z poprzedniego roku, mechanizm oparty na grzywnach wzorowany na obowiązującym art. 5 rozporządzenia w sprawie WRF oraz środki powracające z instrumentów finansowych i środki umorzone; podkreśla, że kolejne WRF powinny zostać opracowane w taki sposób, aby przyszłe instrumenty specjalne nie były konieczne do pokrycia spłaty zadłużenia;

107. podkreśla, że ponowne wykorzystanie nadwyżki, środków powracających z instrumentów finansowych i rezerw na nadwyżki

oraz umorzonych środków wymagałoby zmian w rozporządzeniu finansowym;

108. zwraca uwagę, że przy wystarczających początkowych zasobach i takich mechanizmach ponownego wykorzystania niewydanych środków budżet miałby znacznie większą zdolność reagowania bez szkody dla przewidywalności krajowych wkładów opartych na DNB; podkreśla, że WRF dysponujące większą elastycznością i zdolnością reagowania najprawdopodobniej nie będą wymagały gruntownej rewizji śródokresowej;

Długoterminowy budżet w większym stopniu skoncentrowany na wynikach

109. podkreśla, że aby zmaksymalizować wpływ, wydatki w ramach kolejnych WRF muszą być znacznie ściślej dostosowane do strategicznych celów polityki Unii i lepiej skoordynowane z wydatkami na szczeblu krajowym; podkreśla, że z kolei konsultacje z władzami regionalnymi i lokalnymi mają zasadnicze znaczenie dla ułatwiania dostępu do finansowania i zapewniania, aby wsparcie Unii odpowiadało rzeczywistym potrzebom odbiorców końcowych i przynosiło wymierne korzyści obywatelom; podkreśla, że pomoc techniczna jest ważna dla organów wykonawczych, gdyż pomaga im zapewnić terminowe wdrożenie, dodatkowość inwestycji, a tym samym maksymalny wpływ;

110. podkreśla, że dla wspierania skutecznej koordynacji między wydatkami unijnymi i krajowymi Komisja przewiduje „nowy, sprawnie działający mechanizm sterowania” mający „wzmocnić powiązania między ogólną koordynacją polityki a budżetem Unii”; domaga się dla Parlamentu pełnych prerogatyw w procesie decyzyjnym dotyczącym któregokolwiek mechanizmu koordynacji lub sterowania;

111. uważa, że RRF, który koncentruje się na wynikach i powiązaniach między reformami i inwestycjami a wsparciem budżetowym, pomógł ożywić krajowe inwestycje i reformy, do których w przeciwnym razie by nie doszło;

112. podkreśla, że RRF może pomóc w realizacji wydatków Unii w ramach zarządzania dzielonego; przypomina jednak, że RRF uzgodniono w bardzo szczególnym kontekście pandemii COVID-19, w związku z czym nie można zeń bezkrytycznie korzystać na potrzeby przyszłych programów inwestycyjnych;

113. wskazuje, że wydatki w ramach zarządzania dzielonego w kolejnych WRF muszą angażować władze regionalne i lokalne oraz wszystkie zainteresowane strony, od etapu opracowywania po realizację, w ramach podejścia ukierunkowanego terytorialnie i wielopoziomowego sprawowania rządów oraz zgodnie z zasadą lepszego partnerstwa, muszą dbać o transgraniczny europejski

wymiar projektów inwestycyjnych oraz koncentrować się na rezultatach i oddziaływaniu, a nie na produktach, dzięki ustanowieniu wymiernych wskaźników efektywności, zapewnieniu dostępności właściwych danych i uwzględnieniu ich przy opracowywaniu i dostosowywaniu programów;

114. podkreśla, że struktura wydatków objętych zarządzaniem dzielonym w następnych WRF musi uwzględniać rolę Parlamentu jako prawodawcy, organu budżetowego oraz organu udzielającego absolutorium i instytucji pociągającej władzę wykonawczą do odpowiedzialności, a także wprowadzać rygorystyczne mechanizmy rozliczalności i gwarantować pełną przejrzystość w odniesieniu do ostatecznych odbiorców lub grup odbiorców wydatkowania unijnych środków finansowych za pomocą interoperacyjnego systemu umożliwiającego skuteczne śledzenie przepływów pieniężnych i postępów w realizacji projektów;

115. uważa, że koncepcja „jednego planu krajowego dla każdego państwa członkowskiego”, przewidziana przez Komisję nie jest zgodna z zasadami określonymi powyżej i nie może stanowić podstawy wydatków w ramach zarządzania dzielonego po 2027 r.; przypomina wobec tego, że zgodnie z art. 175 TFUE Unia jest zobowiązana zapewniać wsparcie za pośrednictwem instrumentów na rzecz wydatków w sektorze rolnictwa, rozwoju regionalnego i na cele społeczne;

Długoterminowy budżet a zrównoważone zarządzanie zobowiązaniami

116. przypomina o bardzo zdecydowanym sprzeciwie Parlamentu wobec uzależniania spłaty kosztów finansowania zewnętrznego NGEU od pułapu w ramach działu WRF, zwłaszcza że koszty te podlegają warunkom rynkowym, na które wpływają czynniki zewnętrzne, a zatem są z natury niestabilne, oraz że spłata kosztów finansowania zewnętrznego jest nieuznaniowym obowiązkiem prawnym; podkreśla, że wprowadzenie nowych zasobów własnych również jest konieczne, aby przyszłe pokolenia nie dźwigały ciężaru zadłużenia z przeszłości;

117. ubolewa, że w ramach obecnej struktury i pomimo wspólnej deklaracji trzech instytucji dołączonej do porozumienia w sprawie WRF w 2020 r., zgodnie z którym to porozumieniem wydatki na pokrycie kosztów finansowania NGEU „nie mają ograniczać programów ani funduszy”, finansowanie kluczowych programów i zasoby Unii dostępne na instrumenty szczególne, nawet po rewizji WRF, de facto konkurują ze spłatą kosztów finansowania zewnętrznego NGEU w kontekście wysokiej inflacji i rosnących stóp procentowych; przypomina, że presja na budżet spowodowana kosztami finansowania zewnętrznego NGEU była kluczowym czynnikiem cięć w sztandarowych programach podczas rewizji WRF;

118. podkreśla, że do tej pory z budżetu Unii wymagano jedynie spłaty odsetek związanych z NGEU oraz że począwszy od 2028 r., z budżetu będzie musiał być spłacany również kapitał; podkreśla, że – według Komisji – od 2028 r. łączne koszty spłaty kapitału i odsetek w ramach NGEU mają wynieść około 25–30 mld EUR rocznie, co jest równoważne 15–20 % środków na płatności w budżecie na 2025 r.;

119. zauważa, że chociaż koszty finansowania zewnętrznego NGEU będą stabilniejsze w następnym okresie obowiązywania WRF, ponieważ do tej pory zostaną wyemitowane obligacje, dokładny plan spłaty będzie miał wpływ na poziom odsetek, a tym samym na przedział wahań; nalega w związku z tym, aby wszystkie koszty związane z zaciąganiem pożyczek gwarantowanych przez budżet Unii lub w ramach marginesów elastyczności budżetowej traktowano inaczej niż środki przeznaczone na programy UE w ramach struktury WRF;

120. zwraca wobec tego uwagę na rosnące zapotrzebowanie na to, by budżet Unii służył jako gwarancja niezbędnego wsparcia Unii w ramach pomocy makrofinansowej i związanego z tym ryzyka; podkreśla, że w przypadku niewywiązania się z zobowiązań lub wycofania gwarancji krajowych budżet Unii ostatecznie gwarantuje wszystkie pożyczki w ramach pomocy makrofinansowej i w związku z tym ponosi znaczne i z natury nieprzewidywalne zobowiązania warunkowe, zwłaszcza w przypadku Ukrainy;

121. w związku z tym wzywa Komisję do opracowania solidnej i trwałej struktury umożliwiającej zrównoważone zarządzanie wszystkimi nieuznaniowymi kosztami i zobowiązaniami przy zachowaniu wszystkich programów unijnych oraz elastyczności budżetu i jego zdolności do reagowania;

Długoterminowy budżet dysponujący wystarczającymi środkami i finansowany w sposób zrównoważony

122. podkreśla, że – jak opisano powyżej – potrzeby budżetowe po roku 2027 będą znacznie wyższe niż kwoty przewidziane w WRF na lata 2021–2027 i dodatkowo będą musiały pokryć koszty finansowania zewnętrznego i spłaty zadłużenia; nalega w związku z tym, aby kolejne WRF dysponowały znacznie zwiększonymi zasobami w porównaniu z okresem 2021–2027 i odeszły od historycznie restrykcyjnego, dobrowolnego poziomu 1 % DNB, który uniemożliwiał Unii realizację jej ambicji oraz pozbawiał ją zdolności do reagowania na kryzysy i dostosowywania się do pojawiających się potrzeb;

123. uważa, że należy wziąć pod uwagę wszelkie instrumenty i narzędzia, aby zapewnić Unii te zasoby zgodnie z jej priorytetami i stosownie do zidentyfikowanych potrzeb; uważa wobec tego, że wspólne zaciąganie pożyczek poprzez emisję obligacji UE stanowi realną opcję zapewnienia Unii wystarczających zasobów na reagowanie na

poważne ogólnounijne kryzysy, takie jak trwający kryzys w obszarze bezpieczeństwa i obrony;

124. ponownie podkreśla potrzebę zrównoważonych i stabilnych dochodów do budżetu Unii; zwraca uwagę na prawnie wiążący plan działania na rzecz wprowadzenia nowych zasobów własnych w porozumieniu międzyinstytucjonalnym, w którym Parlament, Rada i Komisja zobowiązały się do wprowadzenia wystarczających nowych zasobów własnych, aby przynajmniej pokryć spłatę długu w ramach NGEU; podkreśla, że – ogólnie rzecz biorąc – koszyk nowych zasobów własnych powinien być sprawiedliwy, powiązany z szerszymi celami polityki Unii oraz uzgodniony na czas i w wystarczającej wysokości, aby zaspokoić zwiększone potrzeby budżetowe;

125. przypomina o swoim poparciu dla zmienionego wniosku Komisji w sprawie systemu zasobów własnych; jest głęboko zaniepokojony całkowitym brakiem postępów w odniesieniu do systemu zasobów własnych w Radzie; apeluje do Rady, aby przyjęła ten wniosek w trybie pilnym; wzywa też Komisję, aby nie szczędziła wysiłków we wspieraniu procesu przyjęcia;

126. wzywa ponadto Komisję do dalszych działań na rzecz określenia dodatkowych innowacyjnych i rzeczywistych nowych zasobów własnych i innych źródeł dochodów wykraczających poza te określone w porozumieniu międzyinstytucjonalnym. podkreśla, że nowe zasoby własne mają zasadnicze znaczenie nie tylko dla umożliwienia spłaty pożyczek zaciągniętych w ramach NGEU, lecz także dla zapewnienia, by Unia była przygotowana na pokrycie większych potrzeb w zakresie wydatków;

127. wzywa Komisję do opracowania nowoczesnego budżetu skupiającego się na nowych priorytetach w zakresie wydatków, uwzględniającego potrzebę sprawiedliwości, większego uproszczenia, ograniczenia obciążeń administracyjnych i większej przejrzystości, w tym po stronie dochodów; podkreśla, że obowiązujące rabaty i korekty automatycznie wygasają z końcem obecnych WRF;

128. z zadowoleniem przyjmuje zawartą w wersji przekształconej rozporządzenia finansowego decyzję o traktowaniu jako ujemnych dochodów wszelkich odsetek lub innych opłat należnych osobie trzeciej w związku z kwotami grzywien, innych kar lub sankcji anulowanych lub zmniejszonych przez Trybunał Sprawiedliwości; przypomina, że rozwiązanie to przestaje obowiązywać 31 grudnia 2027 r.; zwraca się do Komisji o zaproponowanie ostatecznego rozwiązania na potrzeby kolejnych WRF, które umożliwi osiągnięcie tego samego celu, tj. uniknięcia jakiegokolwiek wpływu na stronę wydatków w budżecie;

Długoterminowy budżet oparty na ścisłej współpracy międzyinstytucjonalnej

129. podkreśla, że Parlament zamierza w pełni wykonywać swoje wynikające z Traktatów prerogatywy jako prawodawca, władza budżetowa i organ udzielający absolutorium;

130. przypomina, że wymóg ścisłej współpracy międzyinstytucjonalnej między Komisją, Radą i Parlamentem od wczesnych etapów opracowywania do ostatecznego przyjęcia WRF jest zapisany w traktatach i doprecyzowany w porozumieniu międzyinstytucjonalnym;

131. podkreśla zobowiązanie Parlamentu do sumiennego odgrywania swojej roli w całej procedurze; uważa, że WRF powinny mieć charakter oddolny i opierać się na szerokim zaangażowaniu zainteresowanych stron; podkreśla ponadto potrzebę strategicznego dialogu między trzema instytucjami w okresie poprzedzającym wnioski dotyczące WRF;

132. wzywa Komisję do przedstawienia praktycznych ustaleń dotyczących współpracy i do rzeczywistych negocjacji od samego początku; zwraca w szczególności uwagę na doniosłość zwoływania posiedzeń z udziałem trzech przewodniczących, zgodnie z art. 324 TFUE, jeżeli mogą oni przyczynić się do postępów, a także nalega, aby Komisja podejmowała działania następcze, jeśli Parlament wystąpi z wnioskiem o takie posiedzenia; przypomina Komisji o jej obowiązku przekazywania Parlamentowi informacji na równi z Radą jako dwóm organom władzy budżetowej i współprawodawcom w przypadku aktów podstawowych dotyczących WRF;

133. przypomina, że w porozumieniu międzyinstytucjonalnym wyraźnie przewidziano, iż Parlament, Rada i Komisja „będą dążyć do dokonania szczegółowych ustaleń dotyczących ich współpracy i dialogu”; podkreśla, że postanowienia dotyczące współpracy określone w porozumieniu międzyinstytucjonalnym, w tym regularne posiedzenia z udziałem przedstawicieli Parlamentu i Rady, stanowią absolutne minimum i że potrzeba o wiele więcej, aby wprowadzić w życie zasadę określoną w art. 312 ust. 5 TFUE, zgodnie z którą należy podejmować „wszelkie środki niezbędne do ułatwienia przyjęcia nowych WRF”; w związku z tym apeluje do kolejnych prezydencji Rady o przestrzeganie nie tylko litery, ale również ducha traktatów;

134. przypomina, że późne przyjęcie rozporządzenia w sprawie WRF i związanych z nim przepisów na okresy 2014–2020 i 2021–2027 doprowadziło do znacznych opóźnień, które utrudniły właściwą realizację programów UE; nalega w związku z tym, aby dołożyć wszelkich starań, by zapewnić terminowe przyjęcie kolejnego pakietu WRF;

135. oczekuje, że w ramach pakietu wniosków dotyczących WRF Komisja przedstaw i nowe porozumienie międzyinstytucjonalne odpowiadające realiom nowego budżetu, w tym również w

odniesieniu do zarządzania zobowiązaniami warunkowymi; podkreśla, że zmiany w rozporządzeniu finansowym niezbędne do dostosowania go do nowych WRF powinny wejść w życie w tym samym czasie, co rozporządzenie w sprawie WRF;

°

° °

136. zobowiązuje swoją przewodniczącą do przekazania niniejszej rezolucji Radzie i Komisji.